

Bilag 1.

16-12-2010

Status "Øget Sundhed for Børn"

Sagsnr.
2010-141897

Indhold

Dette notat indeholder følgende elementer:

1. Baggrund for "Øget Sundhed for Børn"
2. Oversigt over de enkelte indsatser
3. Status for de enkelte indsatser
4. Økonomi

Dokumentnr.
2010-669420

Sagsbehandler
Michael Harbo Paulsen

1. Baggrund om Øget Sundhed for Børn

På en række områder har nationale undersøgelser vist, at der gennem de senere år er sket en bekymrende udvikling i børn og unges sundhedstilstand og sundhedsadfærd inden for rygning, alkoholforbrug, fysisk inaktivitet, usund kost og overvægt.

Sundhedsvanerne grundlægges i barn- og ungdommen, og både på kort og lang sigt har børn og unges sundhedstilstand og sundhedsadfærd betydning for trivsel, sygelighed og mulighederne for at realisere eget liv. Familien er helt central for en sund opvækst og en sund udvikling. Men kommunen udgør også en vigtig del af rammen om børne- og ungdomslivet, og kommunen har kontakt til børnene og de unge mange steder i deres hverdagsliv. Derfor har en kommunal indsats et stort

Folkesundhed KBH

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
3530 3727

E-mail
ZH26@suf.kk.dk

www.kk.dk

potentiale i forhold til at fremme sunde børn og unge.

Elementerne under indsatsen ”Øget sundhed for børn” fokuserer på den tidlige forebyggende og sundhedsfremmende indsats, herunder måling af københavnske børn og unges sundhed, udvikling og implementering af sundhedspolitikker, tidlig opsporing af børn i risiko og konkrete målrettede forebyggende og sundhedsfremmende indsatser i skolerne herunder etablering af én skole med særlig sundhedspædagogisk profil samt et tværfagligt rådgivningstilbud til overvægtige børn og deres familier.

Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget besluttede at igangsætte indsatsen ”Øget Sundhed for Børn” i marts 2009.

2. Indsatserne

Det faglige ansvar for udmøntningen af delelementer i indsatsen er - afhængigt af arten - placeret i henholdsvis Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Som erstatning for ”Sundhedspolitikker – en sund ramme”, med et årligt budget på 1.040.000 kr., afsatte udvalgene for årene 2010-2012 540.000 kr. til at udvide BørnevægtCenterets optageområde med Valby bydel og 500.000 kr. til skole/hjem samarbejde/SSP-indsats. Sagen blev behandlet i Sundheds- og Omsorgsudvalget d. 29. april 2010 og i Børne- og Ungdomsudvalget den 5. maj 2010.

Indsatserne under ”Øget Sundhed for Børn i 2010:

1. Måling af sundhed og databehandling (forankret i SUF)
2. Sundhedsundervisning – ”Tackling” og ”En teenager i familien” (forankret i BUF)
3. Folkeskole med sundhedspædagogisk profil (forankret i BUF)
4. Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats (forankret i BUF)
5. Rådgivnings- og Videnscenter for børn med svær overvægt og deres familier (forankret i SUF)
6. Børn i bevægelse – ”Skolesport” og ”Move@school” (forankret i BUF)
7. Tværgående og koordinerende opgaver (forankret i SUF)

3. Status for de enkelte indsatser

3.1. Måling af sundhed og databehandling

Resume af indsatsen

Indsatsen består i systematisk at indhente dokumentation for børn og

unges sundhed, vaner og livsstil. Der er med indsatsen bl.a. fokus på at dokumentere overvægt blandt børn. Som en del af indsatsen bruger SUF et spørgeskema udviklet af Region Hovedstaden, der evt. på sigt kan komme til at indgå som værktøj i en regional-kommunal børnesundhedsprofil.

Status

Der har været tre opgaver under indsatsen i 2010:

1. "Børnesundhedsprofilen 2009" - klargøring af data, analyse og formidling

Undersøgelsen er gennemført, data er vægtet og bliver nu samkørt med registerdata hos Danmarks Statistik. Herefter bliver data analyseret med fokus på social ulighed i sundhed. Klargøring, anonymisering af data og registersamkørsel er en større og mere kompleks opgave end tidligere barometerundersøgelser i FSK.

2. Udvikling af et børnesundhedsmonitoreringsprogram tilpasset Københavns Kommune

Der er udviklet et forslag til et nyt børnesundhedsmonitoreringsprogram. Forslaget er, at data fra et nyt børnesundhedsbarometer og fra den nye elektroniske børnejournal (se nedenfor) skal udgøre programmet. Forslaget om et nyt monitoreringsprogram vi blive behandlet i styregruppen for Øget Sundhed for Børn.

3. Deltagelse i udvikling og implementering af et nyt elektronisk børnejournalsystem i BUF

Den elektroniske børnejournal og udvikling af denne er en driftsopgave i BUF. Indsatsens analysemedarbejder, der er placeret i BUF, er involveret i udviklingsarbejdet, da den elektroniske børnejournal har stor betydning for børnesundhedsmonitorering fremover.

BUF har valgt et nyt journalsystem "My Clinic" fra firmaet Logica. Det gamle, DSI Sund, afsluttes i 2010. Det ny system kræver en del udvikling, inden det kan tages i brug af Sundhedstjenesten. Trods problemer vurderes det, at arbejdet med at få implementeret den nye elektroniske børnejournal, My Clinic, er godt igang.

Økonomi

Alle afsatte projektmidler 1.745.000 kr. forventes brugt som planlagt i 2010.

3.2. Sundhedsundervisning, En teenager i familien og Tackling

Resumé af indsatsen

En teenager i familien

Formålet er at udvide forældrenes viden om rusmidler – især alkohol – og deres holdninger til alkohol samt at styrke forældregruppens rammesættende og støttende adfærd i forhold til deres teenage-børn. Indholdet i projektet er afholdelse af forældreaftener med særligt uddannede instruktører, der er i stand til indgå i en åben og positiv dialog med forældrene.

Med beslutningen om at afslutte indsatsen ”Sundhedspolitik – en sund ramme” afsatte udvalgene 500.000 kr. som en engangsudgift i 2010 til at udvikle skole/hjem samarbejde og SSP-indsats om rusmidler, tobak og alkohol og kriminalitet i 2010. Formålet er at udvikle et undervisningsmateriale om begrebet flertalsmisforståelser. Undervisningsmaterialet skal anvendes i 6. – 7. klasse og have fokus på alkohol, hash og rygning. Desuden skal der udvikles et materiale, som kan bruges i forældrearrangementet ”En teenager i Familien”, der kan medvirke til at forældrene får opmærksomhed på fænomenet flertalsmisforståelser, således at det kan indgå i dialogen på mødet.

Tackling

Formålet er at styrke skolernes sundhedsundervisning for at forebygge brug af alkohol, tobak, hash og andre stoffer. Skolerne vil derfor blive tilbudt undervisningsmaterialet ”Tackling” i alle 7.-9. klasser. ”Tackling” er en kombination af viden om sundhedsemner og udvikling og træning af personlige og sociale kompetencer. Foruden alkohol, tobak, hash og andre stoffer indgår emner som identitet, selvværd og samvær. Tackling er positivt evalueret i Danmark.

Status

En teenager i familien

Indsatsen forløber som planlagt og tilrettelægges og planlægges i samarbejde med SSP København, der leverer instruktører til forældreaftenenerne. Der har i 2010 være større interesse fra skolerne for at benytte tilbuddet.

Indsatsen med skole/hjem samarbejde og SSP-indsats for at forebygge brug af alkohol og andre stoffer (flertalsmisforståelser) er en engangsudgift i 2010. Indsatsen blev påbegyndt efter sommerferien, da den politiske beslutning om at igangsætte indsatsen først blev truffet i juni 2010. Der er udarbejdet en foreløbig projektbeskrivelse med tidsplan og budget.

Materialet forventes at være færdigt til brug i februar 2011.

Resultater

- Der er udarbejdet en pjece med titlen ”Undervisning i alkohol, stoffer og sex” som bl.a. beskriver tilbuddet om ”En teenager i Familien. Pjecen er udsendt til alle folkeskoler og privatskoler.

- Der har været afholdt temaeftermiddag for SSP- instruktørerne den 8. juni 2010 med bl.a. oplæg om flertalsmisforståelser.
- Der er pr. 1/9 2010 gennemført 75 forældrearrangementer.

Skole/hjem samarbejde og SSP-indsats (flertalsmisforståelser)

- Der er gennemført et idéudviklingsseminar den 10. september 2010 med deltagelse af en række aktører, der arbejder med samme emne.
- Der er indgået aftale med ekstern udvikler af den faglige del og en udvikler af den tekniske platform.
- Der er nedsat en projektgruppe med repræsentanter fra BUF og SUF.

Tackling

Indsatsen forløber som planlagt. Dog er der et mindre antal skoler/klasser end forventet, der efterspørger materialet. Derfor er der i 2010 gjort mere ud af informations- og kommunikationsindsatsen.

Materialet ”Tackling 1” er i september 2010 udsendt til 16 skoler med 35 classesæt. I oktober udsendes endvidere til yderligere 17 skoler med 25 classesæt, i alt svarer dette til, at ca. 1800 elever i 7. klasse vil blive undervist i Tackling 1.

Materialet ”Tackling 2” er i september 2010 udsendt til 10 skoler med 18 classesæt, svarende til at ca. 500 elever bliver undervist i Tackling 2.

- I august 2010 udsendtes pjecen ”Undervisning om alkohol, stoffer og sex” til alle skoler. I denne pjeces omtales bl.a. tilbuddet om Tackling.
- I september 2010 udsendtes ”Tackling 1” og ”Tackling 2” til skolerne
- Den 21. og 29. september blev der afholdt kursus i Tackling
- Medio oktober udsendes en ny omgang ”Tackling 1” til de skoler, der har bestilt efterfølgende.

Økonomi

Budget 2010	1.360.000 kr.*
<u>Forventet forbrug 2010*</u>	<u>1.310.000 kr.</u>
<u>Forventet mindreforbrug**</u>	<u>50.000 kr.</u>

*Beløbet omfatter også 500.000 kr. til skole/hjem samarbejde og SSP-indsats.

**Mindreforbrug på 100.000 kr. i Tackling skyldes, at færre skoler end forventet har taget imod tilbuddet. Et merforbrug på 50.000 kr for En teenager i familien skyldes, at der er afholdt flere arrangementer end forventet, og at udgifterne var større end forventet. Samlet set forventes mindreforbruget at være 50.000 kr.

3.3. Folkeskole med sundhedspædagogisk profil

Resumé af indsatsen

Formålet er at styrke det sundhedsfremmende arbejde i skolen ved at etablere en profilskole med et sundhedspædagogisk fokus. Denne skole skal udgøre et sundhedspædagogisk udviklingsmiljø og være et flagskib i forhold til arbejde med sundhedsfremme og forebyggelse i skolen, herunder sundhedspolitik.

Status

Arbejdet med den sundhedspædagogiske skole er igangsat og forløber planmæssigt.

Skoleåret 2009/2010 er brugt til forberedelse, hvor skolen har igangsat en massiv efteruddannelse af alle lærere m.fl. Alle klasser vil næste skoleår arbejde med sundhed i både faglige og tværfaglige forløb. Desuden etableres samarbejde med en række eksterne parter på sundhedsområdet.

Resultater

- Der er indgået samarbejdet med professionshøjskolen Metropol om efter-videreuddannelse af skolens personale og konsulentstøtte til den videre proces på skolen.
- Skolen har afholdt flere temauger med sundhed som emne og alle klasser har gennemført undervisningsforløb om sundhed.
- Skolen deltog i et projekt "Play Spot" med konsulentstøtte fra Videnscenter for Sundhedsfremme. Projektet inddrog eleverne aktivt i et forløb med at komme med ideer til alternative bevægelsesmuligheder i og omkring skolen.
- Skolen indgår i Move@School og i Skolesport.

Økonomi

Alle projektmidler 500.000 kr. forventes brugt som planlagt i 2010.

3.4. Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats til familier med overvægtige børn

Resumé af indsatsen

Den tidlige forebyggende indsats mod overvægt hos børn skal intensiveres og kvalitetssikres gennem efteruddannelse og kompetenceudvikling af det sundhedsfaglige og pædagogiske frontpersonale, der arbejder med børn og unge, der er overvægtige eller har risiko for at blive det.

Indsatsen er opdelt i 2 spor, hvor spor 1 primært har fokus på at kvalitetssikre den motiverende opgave, som sundhedsplejerskerne har for, at familier modtager tilbud fra BørneVægtCentret. I spor 2 er der fokus på den tidlige opsporende indsats for børn med moderat overvægt og i risiko for udvikling af overvægt, hvor indsatsen ligger lokalt forankret.

Med udvidelse af BørneVægtCenteret som en af de ny indsatser i stedet for "Sundhedspolitik - en sund ramme" er den tidlige opsporing også blevet udvidet for at sikre rekruttering til centeret fra Valby Bydel, og indsatsen er tilført 200.000 kr. for 2010.

Status

For 2010 forløber udviklingsarbejdet planmæssigt og målene forventes indfriet inden årets udgang. Dog vil planlagt efteruddannelse for andet frontpersonale end sundhedsplejersker først blive gennemført i 2011.

Der er bl.a. opnået følgende resultater:

- Alle sundhedsplejersker i de 5 udvalgte bydele er uddannet i Den Motiverende Samtale og opdateret med den nyeste viden indenfor børneovervægt.
- Der er udarbejdet standarder, guidelines, forslag til monitorering, baggrund for programevaluering for arbejdet med målgruppen i spor 1 og 2.
- Der er udviklet et familiebaseret interventionsforløb i Sundhedsplejens eget regi for målgruppen i spor 2 inden årets udgang.

I forhold til børn med moderat overvægt og børn i risiko for udvikling af overvægt er interventionen endnu ikke igangsat, da udviklingen af et konkret forløb til disse børn stadig pågår (spor 2). Efter planen igangsættes interventionen primo 2011.

Økonomi

Alle de afsatte projektmidler 1.400.000 kr. forventes brugt som planlagt i 2010.

3.5. BørneVægtsCenteret

Resumé af indsatsen

Centeret er etableret i Sundhedshuset på Vesterbro. I centeret har børn i alderen 8-15 år med svær overvægt og deres familier have mulighed for på baggrund af henvisning fra sundhedspersonale at modtage en tværfaglig indsats mod overvægt. Derudover vil centret udgøre kommunens spidskompetence for børn med overvægt og vil i tæt samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen medvirke til at udvikle procedurer for samarbejdet om tidlig opsporing og opfølgning mellem relevante aktører i kommunen.

Status

Overordnet set udmøntes BørneVægtsCenterets tilbud efter planen. Det forventes, at måltallet om, at 145 børn i 2010 er opstartet i et forløb i centeret, vil blive opfyldt. Fremdriften både af centerets driftsopgaver og udviklingsopgaver følger overordnet de planer, som

er beskrevet i Centrets projektbeskrivelse.

På baggrund af udvalgenes beslutning om at udvide Centret til også at dække Valby bydel, modtager Centret nu børn fra bydelene Nørrebro, Amager, Bispebjerg, Vesterbro/Kgs. Enghave og Valby.

Centeret har følgende konkrete aktiviteter til børnene og deres familier.:

- Enkeltfamilietilbud (4-6 samtaler med min 3 måneder imellem).
- Familielvægtskolen (4 dage, strækker sig over et år).
- ”PULS” som er et ekstraordinært motionstilbud til børn der er i et forløb i Centret (afholdes én gang ugentligt i DGI byen).
- Opstart af børn fra julemærkehjemmet (gruppetilbud).

Økonomi

Alle projektmidler 3.418.000 kr. forventes brugt som planlagt i 2010.

3.6. Børn i Bevægelse

Resumé af indsatsen

Move@school

Formålet er at få børnene til at bevæge sig mere i skoletiden. De deltagende skoler får inspirationsmateriale og kursus i at indarbejde bevægelse i den faglige undervisning i en række af folkeskolens fag. Desuden får skolerne støtte til at organisere aktiviteter i frikvarteret ved hjælp af særlige materialekasser og uddannelse af et antal større elever til ”Legepatruljer”.

Projekt skolesport

Formålet er at gøre flere børn idrætsaktive ved at etablere tilbud om idræt og bevægelse på skolen efter skoletid. På skolen etableres en skolesportsforening i samarbejde med lokale idrætsforeninger. Projektet er et samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen og Dansk Skoleidræt.

Status

Begge projekter mærker, at de mangler kontaktpersoner/ambassadører på de enkelte skoler - et arbejde som idrætskoordinatoren før udførte. Det administrative arbejde er tungere, og det er sværere at få en god faglig dialog med skolerne.

Move@school

Der er en gennemgribende revision af materialer, undervisning og introduktions- og uddannelsesforløb i gang, der bygger på hidtidige erfaringer. Det er desuden blevet lettere at bestille materialer.

Der indgås nu aftaler med nye skoler enkeltvis i stedet for hele områder. Der er en mere systematisk indsats for at fastholde skolerne i

indsatsen. Profilskolerne Amager Fælled skole (sundhed) og Bellahøj skole (idræt) deltager systematisk i udvikling af forløb til Move@school til hhv. mellemtrinnet og udskoling, hvor der nu er færrest tilbud.

Move@school er blevet et fleksibelt og målrettet bevægelsestilbud, der dækker det meste af skoledagen for alle klassetrin. Move@school anvendes nu på 33 skoler i ca. 160 klasser. Samlet set har move@school god fremdrift og opfylder sine mål.

Skolesport

Der er væsentlig langsommere fremdrift end ønsket for projektet, men det forventes at køre inden årets udgang med enkelte frafald fra skolerne. Mange skoler har nået en mæthedsgrense med at ”løse opgaver for andre”. Fx er der på Nørrebro-skolerne allerede fem indsatser, der tilbyder fysiske aktiviteter på skolerne efter normal skoletid. Introduktion af Skolesport er derfor som aftalt med Dansk Skoleidræt tilrettelagt så den sker i tæt dialog med den enkelte skole, men stadig er forankret på Nørrebro og Amager.

Der er indgået aftale med Ungdomsskolen om at afvikle en junioridrætslederuddannelse. Der er indgået lokale aftaler med skolerne om Skolesport. Kultur og Fritidsforvaltningen og lokalråd på Amager, Nørrebro og i Vanløse har bidraget med kontakten til foreningslivet og vejledning om lokale forhold.

Der er blevet etableret en god dialog med de fleste skoler om indsatsen og eksisterende netværk mellem foreninger og skoler er udbygget og tilpasset skolesport. Elevrekruttering til juniorlederuddannelsen og skolesportsholdene er nu sat i gang. Skolesport omfatter 17 skoler, der retter tilbuddet mod 4.-6. klasser

Økonomi

Alle de afsatte projektmidler forventes brugt som planlagt i 2010 for begge projekter.

3.7. Tværgående og koordinerende opgaver

Resumé af indsatsen

- Planglægning af indsatsen, herunder rekruttering af personale.
- Kommunikation vedr. de enkelte projekter.
- Koordinering, herunder etablering af mødeforum for nøglepersoner fra indsatsens delelementer med henblik på løbende koordinering af mål og aktiviteter, sekretariatsfunktion for den tværforvaltningsmæssige styregruppe og udarbejdelse af en samlet årlig status til de politiske udvalg.

Status

Der er afholdt møder i de etablerede fora og indsatsen er koordineret som planlagt.

Økonomi

Budget 2010	638.000 kr.
<u>Forventet forbrug 2010</u>	<u>513.000 kr.</u>
<u>Forventet mindreforbrug</u>	<u>125.000 kr</u>

Der forventes et forbrug på 513.000 kr. De resterende 125.000 kr. er en budgetreserve, der er afsat ved detailbudgettering for 2010.

Budgetreserven kan evt. anvendes af indsatser, der har et overforbrug af midler.

4. Økonomi

Som erstatning for ”Sundhedspolitikker – en sund ramme”, med et årligt budget på 1.040.000 kr., afsatte udvalgene for årene 2010-2012 540.000 kr. til at udvide BørnevægtCenterets optageområde med Valby bydel (heraf gik 200.000 kr. til indsatsen Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats til familier med overvægtige børn) og 500.000 kr. til skole/hjem samarbejde/SSP-indsats. Da midlerne til sidstnævnte indsats er en engangsudgift for 2010 er der for årene 2011 og 2012 ledige midler på 500.000 kr. pr. år. Omfordelingen af midler er indført i budgettet nedenfor jf. noterne.

Der er jf. skemaet nedenfor et mindreforbrug på 175.000 kr. Der er mindreforbrug på 50.000 kr. for Sundhedsundervisning.

Det bemærkes desuden, at der er af det forventede mindreforbrug er afsat 50.000 kr. til, at Københavns Kommune er medarrangør af en fælles nordisk konference d. 30. november 2010 i Malmø sammen med bl.a. Nordisk Ministerråd og Mandag Morgen. Konferencen kan skabe nye, innovative og praktiske løsninger for at øge børns bevægelse, leg og motion på tværs af sektorer.

Oversigt over forventet forbrug i 2010 i kr.

Indsats	Budget	Forventet forbrug	Mindreforbrug
1. Måling af sundhed og databeh.	1.745.000	1.745.000	0
2. Sundhedsundervisning 1)	1.360.000	1.310.000	50.000

3. Folkesk. med sundhedspæd. Fokus	500.000	500.000	0
4. Tidlig forebyggende indsats 2)	1.400.000	1.400.000	0
5. BørneVægtsCentret 3)	3.418.000	3.418.000	0
6. Børn i Bevægelse	1.200.000	1.200.000	0
7. Tværg. Koordinerende opgaver 4)	638.000	513.000	125.000
Samlet mindreforbrug	10.261.000	10.086.000	175.000

1) inkluderer Skole/hjem samarbejde og SSP-indsats, som udvalgte besluttede at afsætte 500.000 kr. til som erstatning for ”Sundhedspolitikker – en sund ramme”.

2) inkluderer midler 200.000 kr. til en udvidelse af rekrutteringsindsatsen i Valby bydel.

3) inkluderer midler, 340.000 kr. til udvidelse af BVC med Valby bydel som erstatning for ”Sundhedspolitikker – en sund ramme”.

4) disse midler er en budgetreserve, der evt. kan anvendes af indsatser, der har et overforbrug af midler